

Els condemnats de la carretera

Presentació

L'objectiu bàsic del treball és observar i analitzar l'evolució que ha patit el dopatge en el ciclisme al llarg de la història, així com veure el tractament que n'han fet els mitjans de comunicació. El motiu pel qual vaig decidir fer aquest estudi no és altre que la meva gran afició pel ciclisme i el món dels mitjans de comunicació. Així doncs, he pogut treballar durant vuit mesos barrejant dos camps que són plenament del meu interès, condició gairebé indispensable per fer un bon treball.

Tot i la predisposició d'alguns periodistes i metges esportius (per als quals només tinc paraules d'agraïment) a atendre'm per parlar d'un tema tan sensible i tabú com el dopatge, m'he trobat amb professionals amb una visió oposada. S'han de respectar totes les opinions i sensibilitats, i alguns professionals, ja fossin ciclistes o periodistes, van perdre les formes quan vaig contactar amb ells per concertar una entrevista. Aquests episodis, lluny de fer-me rendir, em van motivar a investigar més a fons què s'amaga darrere del ciclisme.

Metodologia

La idea original del treball consistia a comparar el tractament del dopatge en diferents països europeus, concretament els de més tradició ciclista, com són Itàlia,

---

França i Espanya. Aquesta idea va quedar descartada a causa de la poca disponibilitat en les hemeroteques dels diaris escollits.

Així doncs, vaig haver de canviar lleugerament l'enfocament del treball, i em vaig decantar per fer una comparativa no pas entre països, sinó al llarg del temps a Espanya. Després de buscar per les hemeroteques dels diaris de referència, vaig acabar escollint *La Vanguardia*, ja que té una hemeroteca molt completa que recull tots els articles des de l'any 1881.

Un cop vaig haver escollit el diari, va començar el treball de camp pròpiament dit, i vaig fer una primera tria dels articles que em podrien servir, deixant un total de gairebé dos-cents articles. A partir d'aquí vaig anar descartant els que creia que no em servirien, ja fos perquè eren repetitius sobre un mateix tema, o bé perquè, senzillament, hauria necessitat molt de temps per poder-los treballar tots.

Finalment, em vaig quedar amb aproximadament cent articles, cada un amb la seva corresponent fitxa tècnica. D'aquests, però, a l'annex del treball només vaig posar-n'hi una seixantena, ja que vaig considerar que eren els més representatius.

A part de la informació obtinguda a través dels articles, vaig completar el treball amb les dades de diferents pàgines web i entrevistes. Des d'un primer moment vaig tenir la intenció d'entrevistar algú estretament lligat amb el ciclisme professional, i després de trucar moltes portes, vaig aconseguir entrevistar tres periodistes esportius de primer nivell i un metge esportiu de gran reputació (havent passat pel Barça, entre d'altres).

Cos del treball

El treball està separat en dues parts molt diferenciades entre elles, però que es complementen per fer tal de fer entenedor el treball.

En primer lloc hi ha una part introductòria on s'explica alt per alt en què consisteix el ciclisme, és a dir, he fet un resum de com ha evolucionat des de la seva aparició, a finals del segle XIX, fins a l'actualitat. Avui en dia cal distingir sis modalitats diferents de ciclisme, però jo m'he centrat en el ciclisme en carretera, ja que és la modalitat amb més tradició i també la més popular i coneguda.

A part del ciclisme en si mateix, he fet un repàs de l'evolució que han patit les bicicletes, i és que seria impossible entendre el ciclisme sense l'aparició dels diferents prototipus de bicicletes, fins a arribar al definitiu, aparegut l'any 1885. A partir d'aquell moment, totes les bicicletes que s'han anat fent són evolucions i millores de la *safety bicycle*, el nom que va rebre el prototip de John Starley de finals del segle XIX.

Encara dins el primer apartat del treball, també vaig incloure-hi un punt dedicat a explicar els ciclistes més destacats de la història, entre els quals hi ha Fausto Coppi, Eddy Merckx, Miguel Indurain o Lance Armstrong, tots ells múltiples guanyadors de grans carreres i que, gràcies al seu carisma, van contribuir a fer una mica més gran

---

l'esport. Val a dir, també, que els historials mèdics d'aquests grans corredors (com també els dels corredors menys famosos) deixen bastants interrogants oberts. Finalment, l'últim apartat de la primera part del treball és el de les substàncies i mètodes dopants. Aquest punt és especialment important, ja que ens permetrà entendre com ha evolucionat el dopatge. La UCI, Unió Ciclista Internacional, juntament amb l'AMA, Agència Mundial Antidopatge, cada any publica una llista de les substàncies prohibides, o sigui, d'aquelles substàncies que es consideraran dòping. Aquesta llista és extremadament precisa, i precisament per això és (relativament) fàcil de saltar. Només es poden sancionar aquelles substàncies que apareixen a la llista, però les que no hi apareixen, siguin el que siguin, tot i ser dopants, no se sancionen. És a dir, hi ha una porta oberta per a aquells que es vulguin dopar amb noves substàncies o variacions de les preexistents.

La famosa llista també prohibeix les transfusions sanguínies, tan utilitzades per Armstrong, i el dopatge genètic. Aquests dos mètodes dopants són molt difícils de detectar; de fet, actualment el dopatge genètic no es pot detectar.

El segon punt del treball està format per l'explicació dels resultats obtinguts amb el treball de camp. Es pot dir que és una síntesi de tota la història negra del ciclisme, és a dir, un repàs dels principals casos de dopatge en el ciclisme, prestant especial atenció a aquells que han quedat demostrats. Tot i així, i intentant evitar qualsevol acusació gratuïta, he esmentat algun cas en què, tot i no quedar clar, les evidències fan pensar que hi va haver dopatge.

Aquesta explicació s'ha dividit en tres parts: la primera meitat del segle XX, amb pocs casos; la segona meitat del segle XX, amb un nombre creixent de casos i un perfeccionament de les tècniques, i el segle XXI, on els avenços tècnics i mèdics han permès arribar a límits insospitats dècades enrere.

L'última etapa, la del segle XXI, se centra principalment en el cas Armstrong. És a dir, la història del corredor americà que va guanyar set vegades el Tour de França després de superar un càncer de testicles. La història d'un corredor que va marcar una època i va fer créixer l'afició al ciclisme als EUA, un mercat econòmicament molt potent, que va ajudar a situar el ciclisme en un gran pla mediàtic. Però també és la història d'un corredor que va basar els seus èxits esportius en una sofisticada xarxa dopant que afectava el propi corredor i tot el seu equip. Lance Armstrong va ser el gran dominador del ciclisme mundial durant els set anys que va durar el seu *mandat*.

Durant tota la seva carrera va ser acusat nombroses vegades de dopatge, però la falta de proves van deixar-ho només en acusacions. No va ser fins que es va retirar que alguns dels seus companys el van delatar i, declarant sota jurament en un tribunal americà, van explicar amb tota classe de detalls la xarxa dopant més perfeccionada (i rendible) de la història.

A part dels dos apartats principals, el treball també està format per un annex, on hi ha tots els articles amb les seves corresponents fitxes d'anàlisi. A més, hi ha les entrevistes fetes, la llista de la UCI i l'AMA i un document que parla sobre el màrqueting en el ciclisme, que ajuda a entendre perquè es dopen els corredors: per glòria i diners. El món del ciclisme mou molts milions cada any, i els mateixos ciclistes, els directors d'equip i els patrocinadors en volen una part, que només s'aconsegueix guanyant.

Conclusions

La primera conclusió a la qual vaig arribar és que el dopatge sempre ha anat i va un pas per davant dels controls. Els equips professionals inverteixen molts diners per tenir un equip de científics i metges que busquin noves substàncies que no siguin considerades dòping. El cas més clar és el d'Armstrong, però en l'actualitat hi ha molts equips que han seguit els passos de l'americà i el seu equip, el US Postal. Per aturar el dopatge cal conscienciar les noves generacions de ciclistes dels perills a què s'exposen quan es dopen. Han de ser conscients dels riscos que corren en prendre's segons quines substàncies, ja que des de l'any 1896 hi ha hagut nombrosos casos de morts de ciclistes per l'ús de substàncies dopants.

Només es podrà superar aquesta ombra allargada a base d'incrementar els controls antidopatge i, sobretot, de millorar-ne l'eficiència. Cal posar-se a l'alçada dels equips, i *potser* és millor invertir en la lluita antidopatge que no pas en convidar *famosos* a les línies d'arribada de les grans curses.

Finalment, per acabar amb el dopatge caldrà implicar-hi totes les parts afectades: des dels corredors fins als aficionats, passant pels patrocinadors i els periodistes, i sense oblidar-se dels organitzadors.

Tot sigui per oblidar *els condemnats de la carretera*.

Bibliografia

Webs: – <<http://hemeroteca.lavanguardia.com>> – <<http://uci.ch>> – <<http://wada-ama.org>> – <<http://cyclingnews.com>> – <<http://procyclingstats.com>> – <<http://inrng.com>>.